

DRABUŽIŲ ĮSITAISYMO BŪDAI

- I. Informatoriaus pavardė (ir mergautinė), vardas, gimimo metai ir vieta (anskritis, valsčius, kaimas, dabartinis rajonas, apylinkė), tautybė.
- II. Dabartinis informatoriaus adresas.
- III. Iki kurių metų informatorius gyveno tévų namuose? Kada vedé (ištekėjo), kur gyveno po vedybų? Apie kurį iš šių laikotarpių ir vietovę kalba?
- IV. Užrašinėjusio pavardė, vardas, gimimo metai, užsiémimas, adresas ir užrašymo data.

Aprašykite, kaip drabužius įsitaisydavo informatorė, jos motina (jei žino, kaip senelė, kitos kaime moterys) - ar pati išsiaudė, pasisiuvo ar davė pesiūti, pirkо gatavus. Pažymekite, kas, kada pakito pasakojamu laikotarpiu?

1. Kokius drabužius Jūs pati, kitos marginos (netekėję) siuvote sau ir kokio amžiaus buvote (sijonus, merškinius, bliuskutes, liemenes, prijuostes, sermėgas, paltus, švarkelius, apavą - kokį?)? Gal siuvote savo tévams, broliams, seserims bei šeimynai kasdieninius (merškinius, liemenes, kelnes...), ką iš išeiginių? Kokio amžiaus būdame? Kokius gatavus drabužius pirkote sau, šeimynai?
2. Kokius drabužius siūdavo rankomis ištekėjusi moteris sau, vyrai, vaikams, šeimynai? Ką iš kasdienių, ką iš išeiginių? Ar kiekviena moteris siuvo drabužius (apatinius, viršutinius, kasdieninius, išeiginius), sau, vyrai, vaikams, kitiems šeimynos neriamams?
3. Kas gamino šiaudines, veltines, kailines, odines, kitokias kepurės? Kam ir kuomet? Gal jos buvo perkamos gatavos? Kokias kepurės ir kam jas pirkо? Nuo kada pradėjo pirkти, kuriomis progomis ir kur pirkо?

4. Kokius drabužius prašydavo pasiūti siuvėjo? Kur buvo siuvėjasmiestelyje, kitame kaime? Kuo atsiskaitydavo (produktais, pinigais)? Kiek kainavo ir kokių drabužių pasiuvinimas? Gal kai kurios drabužius nešė pasiūti geriau mokančiai kaimynei? Kuo atsilyginavo jai?
5. Gal Jūsų kaimas naudojosi keliaujančių siuvėjų peslaugomis? Kur tokie siuvėjai gyveno, kokio dydžio teritoriją aptarnavo? Ar pats pasisiūlydavo, ar būdavo iš anksto užsiprašomi? Kokį mokslą ir pas ką jie buvo išėję? Iš ko buvo sprendžiama apie siuvėjo kvalifikaciją?
6. Kaip buvo vertinamas diplomuotas ir nediplomuotas siuvėjas? Ar skyrési jų užmokestis? Kuo?
7. Aprašykite Jums žinomo siuvėjo įrankius: kuo apmatuodavo, kirpo, siuvo, lygino?
8. Ar jis siuvo viską, ką buvo prašomas, ar tik kai kurios drabužius? Kokius ir kam (vyrem, moterims, vaikams)?
9. Kaip apmatuodavo siuvėjas (Jus, vyra, vaiką)? Kaip ir kur užsi- rešydauro matmenis?
10. Kaip Jūs išsirinkdavote siuvamo drabužio formą sau, vyrui (gal pats), vaikams? Gal siuvėjas Jums pasiūlydavo ir dažnai nulemdavo drabužio formą? Kodėl? Gal turėjo madų žurnalus? Kokius?
11. Ką iš drabužių pirkote gatavus- sau, vyrui, vaikams? Kur?
12. Kaip išitaisydavote apevą sau, vyrui, vaikams? Gal tuo rūpinosi vyrai ar kiekvienas sau? Gal kasdieninių (klumpes, medpadžius, čempes, nagines ir kita) pasidarydavo kiekvienas sau? Jei ne, tai kas tuo užsiémė?

3. Ką iš drabužių mežgėte sau, vyrui, vaikams? Kuo- virbelais, kabliuku? Ar kiekviena moteris kaime mokėjo megzti? Kas Jus išmokė? Ar jūsų senelė taip pat mokėjo megzti?
4. Kas megzdavo kojines, pirštines (pati jaunystėje, ištakėjusi, motina, senelė) ir kam? Kokias (vilnones tik kasdienei, dėvėnoms vilnones ir linines ar medvilnines- kam?) ir kada megzdetate? Ar dėvėjote pištuotas pirštines? Kada ir kokias? Gal tokios pirštines dovanodavo? Kam ir kodėl?
5. Ar buvo mokančių megzti vyry? Ką jie sau nusimegzdavo (pirštines, kojines)? Kuo (kabliuku, virbelais) ir kada?

Sudarė Irma Šidiškiéné

Surinktą medžiagą prašome siūsti adresu:

232600 Vilnius,
Kosciuškos 30,
Istorijos instituto
Etnografijos skyrius

MEB:90.71.250.